

תוכן עניינים:

תקציר.

מבוא.

התפתחות היסטורית:

כללי.

התפתחות הלמידה מרחוק בארה"ב.

הוראות ולמידה מבוססות אינטרנט.

יתרונות הלמידה מרחוק על פני למידה מסורתית.

חסרונות הלמידה מרחוק.

דיון.

סיכום ומסקנות.

ביבליוגרפיה.

מבוא

כיום, סביבת למידה מתקשבת הינה שיטת לימוד שימושית ונפוצה ברחבי העולם כמו גם בארץ.

למידה מסוג זה מקשרת בין המורה והתלמיד באמצעות שימוש באינטרנט (WBI-Web Based Instruction) ללא קשר למיקומם הפיזי של השניים וכן לעיתים אין היא מבוצעת באותה נקודת זמן אלא ניתנת לביצוע בכל שעות היממה ללא תלות ותיאום ביניהם. דבר העונה על ההגדרה "למידה א-סינכרונית".

סביבת למידה מסוג זה באה לידי ביטוי בין היתר במגוון רחב של אמצעי למידה אינטראקטיביים. כגון: בחירת הדמות שתשמש כ"מורה", משחקים ופעילויות תרגול הכוללים קבלת משוב. דבר המקדם את אפקטיביות הלמידה העצמית באופן אפקטיבי (Osborne, 2003). להבדיל משיטת הלמידה המסורתית, אין הלמידה מתבצעת בכותלי בית הספר.

ללמידה מסוג זה ישנם יתרונות רבים, בין היתר, האפשרות להוסיף על הנלמד בכיתה, נגישות, גמישות (Ally, 2004). אך מנגד על התלמיד מוטלת אחריות רבה על תהליך הלימוד באופן זה, דבר המצריך לרוב משמעת עצמית גבוהה. באחריות התלמיד לקבוע את סדר עדיפויות, מועד הלמידה, קצב הלמידה וכמות המאמץ שהינו מוכן להשקיע (Ally, 2004). האחריות המוטלת על כתפי התלמיד עצמו הינה רבה בשל המוגבלות לעקוב אחר תהליכי הלמידה שלו ואף לעיתים היא אינה אפשרית, על אף הכלים הטכנולוגיים הקיימים כיום.

בעבודתנו, נתמקד השאלת המחקר: **מהם היתרונות והחסרונות ללמידה מרחוק וכן למידה מתקשבת מול למידה מסורתית?** נתייחס למספר מאפיינים המשפיעים על האפקטיביות והיעילות של למידה מסוג זה תוך התייחסות למחקרים העוסקים בנושא.

התפתחות היסטורית

כללי

רוב המחקרים מצביעים על כך כי שיטת הלימוד "מרחוק" החלה בסוף המאה ה-19. ומאז היא מתפתחת עם השנים. בתחילה, הלימוד מרחוק התבצע באמצעות הדואר. בה המורה מעביר לתלמיד טקסטים כתובים באמצעות שירותי הדואר. שיטה זו שימשה בעיקר אוכלוסייה במעמד הביניים והשכבות החלשות, בשל חוסר הנגישות לבית ספר פורמלי (Moore M.G. & Kearsley, 1996).

עם התקדמות הטכנולוגיה, התפתחה שיטת הלימוד המתקשבת גם באמצעות שידורי הרדיו. בשנת 1921 האוניברסיטה Salt Lake City (ארה"ב) החלה להשתמש בטכנולוגיה זו ולהעביר תכנים אקדמיים באמצעות שידור רדיופוני (Levenson, 1945). מאחר והמשוב לכך היה חיובי, אוניברסיטאות נוספות החלו לפעול גם הן באותה השיטה. החל משנת 1945 עם הופעת טכנולוגיית הטלוויזיה. החלו לשדר דרכה תכנים חינוכיים.

עד אז, התקשורת הייתה חד סטרית, המורה מעביר את המסר ללא קשר עם התלמיד באופן ישיר. עם התפתחות הטלפון ומכשירי הקשר, נפתחה אפשרות תקשורת דו - סטרית תוך כדי מהלך הלימוד. אופן לימוד זה התפתח יותר עם הופעת האינטרנט, אפשרויות מצלמה ממוחשבות הכוללות קול ותמונה. כמו גם שיחות ועידה רבי משתתפים, שידורי לוויין וכדומה. באמצעות תקשורת מסוג זה, אין הגבלה למיקום הגאוגרפי של הצדדים, עד כדי יבשות שונות.

נציין כי, לאורך כל התפתחות התקשורת החד - סטרית של לימוד מרחוק, הלימודים מסוג זה היו זניחים לעומת אופן הלימוד המסורתי. במחקר שנערך באוניברסיטת סטנפורד (1967) הוכחה יעילותה של שיטת הלימוד באמצעות הטלוויזיה. בשנת 1975 הוכחה הצלחת שיטה זו בקרב ילדים בהשוואה למבוגרים (Saba, 1999).

עם התפתחות התופעה ללימוד דו סטרי ורב משתתפים השיטה מוכיחה את עצמה ונחשבת כאפקטיבית יותר לאורך השנים (Mayes & De Freitas, 2004).

התפתחות הלמידה מרחוק בארצות הברית

בשנת 1873, החלה שיטת הלימוד "מרחוק" בארה"ב, קודם לשימוש בתקשורת האלקטרונית המורה היה משתמש לרוב בחומר מודפס ומעבירו דרך שירותי הדואר. הלימוד התבסס על למידה עצמית הקשר בין המורה לתלמיד נעשה באמצעות מכתבי דואר בלבד (Moore & Kearsley, 1996). בעוד שבשנת 1883 אושר לאוניברסיטה בארה"ב להעניק תארים לסטודנטים על סמך לימוד בשיטה זו. בשנת 1900 נוסדה באוניברסיטת שיקאגו המחלקה הראשונה ללמידה בהתכתבות (Curran, 1997).

בשנים 1921-1922 הוענקו למספר אוניברסיטאות בארה"ב רישיונות להקמת תחנות רדיו שכונו בשם "הרדיו החינוכי והטלוויזיה החינוכית". מהן אוניברסיטת סאלט לייק סיטי, אוניברסיטת ויסקונסין וכן